

LIEUWE KINGMA

Stilleven met pompoen I, 1994, o/p, 32 x 26 cm
ING Collectie

Wat een periode van ruim twintig jaar verzamelen van kunst kan betekenen voor een bedrijf is niet in één tentoonstelling duidelijk te maken. Wel is het mogelijk, om aan de hand van een beperkte selectie, een aantal criteria en normen toe te lichten, die ten grondslag liggen aan de keuzes die worden gemaakt. Dit geldt ook voor de verschillende overwegingen, die aan de aanschaf van een kunstwerk voorafgaan en voorwaarde zijn voor een collectie met een duidelijk herkenbaar en eigen gezicht.

In 1974 werd binnen (de huidige) ING Bank voorzichtig een begin gemaakt met het verzamelen van kunst. Wat ontstond als een sympathieke geste naar de werknemers van het toenmalige hoofdkantoor groeide uit tot een zelfstandig onderdeel binnen de organisatie, met een eigen professionele en doelgerichte aanpak. Dit kwam vooral tot uiting in de ontwikkeling van een specifiek en weloverwogen aankoopbeleid, waarin het begrip figuratie centraal kwam te staan.

Toen in 1983, na een aantal jaren intensief verzamelen, de balans werd opgemaakt, bleek de keuze voor figuratieve kunst de juiste te zijn.

Uit een waarderingsonderzoek kwam nadrukkelijk naar voren hoe positief de figuratie werd ervaren. In de directe ontmoeting tussen het kunstwerk en de gebruiker, lag de oorsprong van een beleid, dat nader werd uitgewerkt en steeds bewuster werd gevolgd. Nederlandse figuratieve kunst uit de periode vanaf 1930, met als een historisch hoogtepunt een aantal topstukken van de magisch realistische kunstenaars, Pyke Koch, Carel Willink, Dick Ket, Wim Schumacher en Raoul Hynckes.

De huidige ING Collectie, die meer dan dertienduizend werken telt, is het resultaat van een periode van overtuigd en met liefde verzamelen. Conservatoren van de afdeling kunstzaken zijn de afgelopen jaren met hartstocht, maar desondanks zeer selectief te werk gegaan, in hun speurtocht naar kwaliteit. Kwaliteit in de kunst, die bovenal getuigt van ambachtelijke, artistieke en technische vaardigheid, maar uiteindelijk nooit hetzelfde is. Ook niet wanneer een collectie wordt gevormd aan de hand van een specifiek en nauwgezet beleid. Een kunstwerk is immers de uitkomst van een creatief proces van een kunstenaar, is uniek en heeft daarom zijn eigen kwaliteiten.

Deze catalogus, waarin geen afbeeldingen zijn opgenomen, is bedoeld als toelichting bij de tentoonstelling *Nieuwe aanwinsten uit de ING Collectie* in het Slot Zeist. Van de verschillende kunstenaars, waarvan werk in de tentoonstelling is opgenomen, zijn iedere keer één of twee werken beschreven. Hierbij is een poging gedaan om een aantal keuzes en overwegingen onder de aandacht te brengen en in een breder kader te plaatsen. Wellicht zullen velen zich na het zien van de tentoonstelling voor kunnen stellen dat het zich verdiepen in de hedendaagse moderne kunst en het mogen samenstellen van een collectie als die van ING fascinerende bezigheden zijn. Het is een genoegen dit te mogen delen met een groot publiek.

Lieuwe Kingma vindt vooral in Zuid-Frankrijk inspiratie voor zijn landschappen en stillevenen. Al tijdens zijn studie trok hij veel naar het zuiden om te schetsen en te fotograferen. Zijn onderwerpen ontstaan uit een combinatie van waarneming en herinnering en komen op vereenvoudigde wijze in geabstraheerde kleurvlakken op het doek. De voorstelling blijft echter altijd duidelijk herkenbaar.

In stillevenen met groene fles en met pompoen speelt de kleur wit een belangrijke rol. Kingma gebruikt in een aantal grote vlakken wit als bovenlaag waardoor een suggestie van licht wordt gewekt. De onderliggende verflagen schijnen op veel plaatsen door het wit heen en geven het beeld een interessante structuur.

Het gevoel van transparantie wordt in het stilleven met pompoen nog versterkt door een tegenstrijdigheid.

Omdat de stelen van de bloemen in de vaas niet te zien zijn gaat men er vanuit dat de vaas niet doorzichtig is. De scheidingslijn tussen het tafelblad en de achtergrond is echter wel door de vaas heen te zien. Het op een dergelijke manier in elkaar laten overlopen van achtergrond en voorgrond verbeeldt een spanning tussen werkelijkheid en verbeelding. Het is deze spanning die het werk van Kingma interessant maakt.

De afdeling Kunstzaken komt via verschillende wegen in contact met voor haar nog onbekende kunstenaars. Zo sturen kunstenaars documentatiemateriaal toe dat op de afdeling aandachtig bekeken wordt. Ook Lieuwe Kingma stuurde foto's van zijn werk en naar aanleiding van deze foto's werd er een bezoek gebracht aan zijn atelier en werden er uiteindelijk vijf schilderijen aangekocht. Twee van deze werken zijn nu in het Slot Zeist te zien.